

In Clean Totaal nr. 6 van 2009 hebben we u, in het artikel "Wie ziet door de (afkortings)bomen nog het wetgevingbos?" beloofd dat we in een volgende uitgave nader opheldering zouden geven over afkortingen die via REACH tot ons komen. We lossen die belofte in met een inventarisatie van plichten van de individuele leden in de gebruikersketen.

Voor de fabrikant die stoffen heeft gepreregistreerd begint REACH geld te kosten als hij besluit ook daadwerkelijk te registreren. Er moeten per stof gegevens boven water komen die moeten worden ingebracht of gegenereerd door de gezamenlijke preregistreren van de bewuste stof. Per gepreregistreerde stof worden groepen gevormd zogenaamde Substance Information Exchange Forums (SIEF). De leden van de SIEF's moeten hun gegevens delen. Wie gegevens heeft, krijgt daarvoor een bedrag van die firma's

REACH en de gebruiksketen

TEKST:
HANS SINNIGE

In de keten kennen we de begrippen "Fabrikant/importeur", "Downstream user" en "Gebruiker of consument", eigenlijk is die laatste de ultieme downstream user. Hieronder vallen onder andere de professionele gebruikers van reinigingsmiddelen. U zult zich misschien afvragen wat de uiteindelijke gebruiker met de registratie van chemicaliën van doen heeft. Het antwoord is dat deze groep verondersteld wordt informatie te verstrekken aan de fabrikant/importeur over het gebruik van de stoffen. Immers in REACH wordt een stof geregistreerd in relatie tot het gebruik.

TAAK FABRIKANT/IMPORTEUR

Een fabrikant of importeur van stoffen moet binnen REACH alle stoffen registreren indien die door hem binnen de EU in een hoeveelheid van meer dan 1 ton per jaar worden geproduceerd of ingevoerd. Daarvan uitgesloten zijn stoffen in Annex IV of V. Voor een overzicht van de Annexes zie: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reviews_en.htm#annex5

Als de hoeveelheid van een stof die door één bepaalde fabrikant/importeur op de markt wordt gebracht onder de 1 ton per jaar blijft, dan hoeft niet te worden geregistreerd, maar moet informatie over de indeling en etikettering van deze stof aan het agentschap (ECHA) worden doorgegeven.

Zoals elke actor in REACH, moet een fabrikant of importeur van stoffen informatie doorgeven in de toeleveringsketen. Voor gevaarlijke stoffen gebeurt dit via bestaande veiligheidsinformatiebladen (VIB) waarvan de inhoud binnenkort weer gewijzigd wordt volgens bijlage II van de REACH wetgeving. Er verandert nogal wat in rubriek 2 en 15 en er komt een uitbreiding met blootstellingsscenario's (Exposure Scenario's, ES). Het VIB heet dan ineens SDS en als de blootstellingsscenario's zijn ingevoerd heet het e-SDS (extended Safety Data Sheet).

die geen gegevens hebben. Deze SIEF's lijken de achilleshiel van REACH te worden, want voor veel stoffen wil niemand in de SIEF gaan zitten.

TAAK DOWNSTREAM USER.

De downstream gebruiker moet allereerst nagaan of de stoffen die hij gebruikt voor zijn toepassing geregistreerd zullen worden. Door de toepassing mee te delen aan de leverancier kan deze als een "geïdentificeerd gebruik" worden beschouwd en worden opgenomen in het registratiedossier. Indien de leverancier beslist het geïdentificeerd gebruik niet op te nemen of indien de gebruiker bepaalde toepassingen van stoffen of preparaten liever vertrouwelijk wil houden, moet hij zelf een chemische veiligheidsanalyse (chemical safety assesment, CSA) voor zijn toepassing uitvoeren. De informatie over risicobeheersmaatregelen (RMM, Risk Management Measures) die de downstream gebruiker van de producent ontvangt, moet toegepast worden in het proces om een veilig gebruik van de stoffen te garanderen.

TAAK DISTRIBUTEUR/HANDELAAR.

Distributeurs moeten in het kader van REACH vooral zorgen voor het doorgeven van informatie, zowel upstream als downstream. Voor handelaren die producten in de markt zetten die van buiten de EU worden geïmporteerd zit er een addertje onder het gras. Wanneer in van buiten de EU geïmporteerde producten, grondstoffen zijn verwerkt in hoeveelheden van totaal meer dan 1 ton per jaar, moeten deze grondstoffen worden geregistreerd. Dat kan door de importeur maar ook door de producent van buiten de EU via een Only Representative (OR). Voorbeeld: iemand importeert een body crème uit Turkije of uit de VS en in die crème zit 15% van een bepaalde grondstof. Dan moet de deze stof worden geregistreerd als van de crème meer dan 6667 kilo wordt geïmporteerd. Het feit dat cosmetica is uitgesloten van REACH ont-

slaat niet van de registratieverplichting. De uitzondering van cosmetica geldt voor labelling van het eindproduct volgens CLP. Maar REACH gaat terug tot grondstofniveau en ook grondstoffen die verwerkt worden tot cosmetica moeten worden geregistreerd.

MELDEN VAN GEBRUIK.

Om het gebruik te melden is software (IUCLID 5) ontworpen. In die software worden bepaalde begrippen gehanteerd. Het is dus niet zo dat iemand die een grafsteenreiniger produceert dit in zijn eigen bewoordingen en bijvoorbeeld per mail kan melden bij ECHA.

Voor het aanmelden zijn een aantal begrippen van belang: de descriptor codes.

- De Sectors of Use (SU) geven aan waar een product wordt gebruikt.
- De Process Categories (PROCS) geven de processen weer.
- De Environmental Release Classes (ERCS) zeggen iets over de afvoer van de stof naar de afvalfase.
- Tenslotte kennen we dan nog de Product categories (PC).

Terugkomend op de grafsteenreiniger, die zou je kunnen classificeren als:

- SU 21: Consumer uses: Private households (= general public = consumers),
- PROC 10, Roller application or brushing
- ERC 9b Wide dispersive outdoor use of substances in closed systems.
- PC 35 Washing and Cleaning Products (including solvent based products).

Best mogelijk dat u voor andere codes zou kiezen waarvan u vindt dat ze beter passen bij de toepassing, dat staat u vrij. Een compleet overzicht van descriptor codes is te vinden in een brochure uitgegeven door ECHA: Guidance on information requirements and chemical safety assessment Chapter R.12: Use descriptor system en die is te vinden op: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r12_en.pdf

VEILIGHEIDSBEOORDELING.

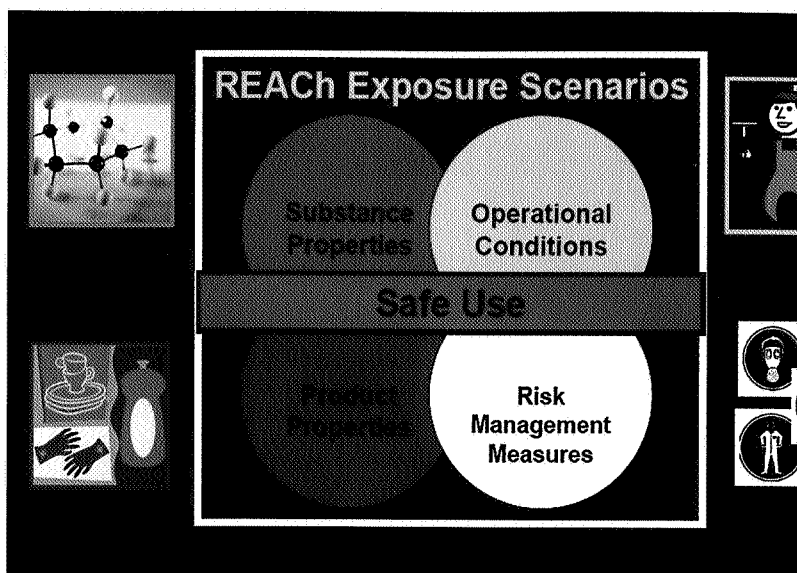
Als de toepassing vastligt zal er voor deze toepassing een veiligheidsbeoordeling ofwel een Chemical Safety Assessment (CSA) moeten worden gedaan. Op basis van de eigenschappen van het molecuul moet worden beoordeeld de gevolgen van:

- Blootstelling aan huid en ogen.
- Gevaar bij inademing en inslikken.
- Het milieugevaar.

We hebben geprobeerd dit visueel te maken met bijgevoegd plaatje. De gevaren moeten worden beoordeeld voor alle fases van het gebruik van de stof. Dus zowel bij

de productie, bij het gebruik als bij het afvoeren naar de afvalfase van reinigingsmiddelen.

Dit leidt tot een Chemical safety Report (CSR) waarin moet worden aangegeven wat de blootstelling, het gevaar en het risico is en met welke maatregelen het risico binnen de perken blijft.

Het principe van een exposure scenario.

AISE

De internationale branche organisatie voor de reinigingsmiddelen industrie (AISE) heeft zo'n 100 scenario's vastgelegd (zie http://www.aise.eu/reach/exposureass_sub2.htm). Mocht een bepaald gebruik niet worden gecoverd door deze tool voor de reinigingsmiddelenindustrie, dan moet de leverancier dan wel de gebruiker zelf een CSA uitvoeren.

Zoals beloofd in het vorige artikel is nu de betekenis van de afkortingen ES, SDS, e-SDS, SIEF, RMM, OR, IUCLID 5, SU, PROC, ERC, PC, CSA en CSR ontrafeld maar of REACH nu duidelijker is geworden voor u valt te betwijfelen. We vrezen dat u zich nu voelt als de man in de cartoon. Hij is nog steeds verward maar nu op een hoger niveau. ■

Hans Sinnige (cab-kievit@home.nl) is vertegenwoordiger van MKB bedrijven in de reinigingsmiddelenbranche in verschillende overleg structuren. Hij is tevens directeur van Chemisch Adviesbureau Kievit en lid van de redactieraad van Clean Totaal.

Wetgeving hoeft je niet te begrijpen, die moet je g uitvoeren.